

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА СУСПІЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН
КАФЕДРА ДИТЯЧИХ ХВОРОБ

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
І ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
«СОЦІАЛЬНО-ЕТИЧНІ ТА ДЕОНТОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ
СУЧАСНОЇ МЕДИЦИНИ
(НЕМЕДИЧНІ ПРОБЛЕМИ В МЕДИЦИНІ)»
20-21 лютого 2020 року

М. ЗАПОРІЖЖЯ

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА СУСПІЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН
КАФЕДРА ДИТЯЧИХ ХВОРОБ

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
І ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
«СОЦІАЛЬНО-ЕТИЧНІ ТА ДЕОНТОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ
СУЧАСНОЇ МЕДИЦИНИ
(НЕМЕДИЧНІ ПРОБЛЕМИ В МЕДИЦИНІ)»
20-21 лютого 2020 року

М. ЗАПОРІЖЖЯ

УДК 614.253(063)

З-41

Редколегія:

Боярська Л. М. – завідувач кафедри дитячих хвороб ЗДМУ, кандидат медичних наук, професор;

Утюж І. Г. – завідувач кафедри суспільних дисциплін ЗДМУ, доктор філософських наук, професор;

Котлова Ю. В. – кандидат медичних наук, доцент кафедри дитячих хвороб ЗДМУ;

Сенетий Д. П. – кандидат філософських наук, доцент кафедри суспільних дисциплін ЗДМУ;

Касаткіна К. А. – викладач кафедри суспільних дисциплін ЗДМУ.

Збірник матеріалів І Всеукраїнської науково-практичної конференції «Соціально-етичні та деонтологічні проблеми сучасної медицини (немедичні проблеми в медицині)» (20-21 лютого 2020 року). – Запоріжжя: ЗДМУ, 2020. – 188 с.

Автори матеріалів несуть повну відповідальність за достовірність наданої у доповідях інформації й точність наведених цитат. Точка зору автора не завжди може співпадати з позицією редколегії.

ЗМІСТ

1. ФІЛОСОФІЯ МЕДИЦИНИ – ІНТЕЛЕКТУАЛЬНО-НАУКОВИЙ ПРОЕКТ ХХІ СТ.: ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ

<i>Утюж І.Г., Спиця Н.В.</i> Медицина та філософія: методологічний синтез реалізації нової парадигми «4Р»	7
<i>Боярська Л.М.</i> Лікарські помилки	9
<i>Клименко В. А., Дробова Н. М.</i> Значення етики наукових досліджень в медичній галузі	12
<i>Венцель Н. В.</i> Зростання нерівності у сфері доступу до медичних послуг у контексті четвертої промислової революції	13
<i>Герасімчук Т. С.</i> Взаємодія лікар-пацієнт	15
<i>Дмитрякова Г. М.</i> Діалектика розуміння функціональних розладів шлунково-кишкового тракту у дітей	16
<i>Кірченко Р. Ю., Потапенко С. В.</i> Етика та права. Навіщо нам ці інструменти?	23
<i>Коваленко О. В.</i> Соціальні виклики у сфері медичного обслуговування внутрішньо переміщених осіб в Україні	25
<i>Ковтун Н. М., Ковтун Ю. В.</i> Трансформація медичних послуг в умовах четвертої індустріальної революції: соціально-філософський аналіз	27
<i>Кривенко В.І., Непрядкіна І.В., Федорова О.П., Пахомова С.П., Титова І.С.</i> Реалізація принципу дистрибутивної справедливості в умовах університетської клініки ЗДМУ	30
<i>Макарова А. О.</i> Архетиповий підхід до медичної діяльності	33
<i>Марушко Т.В., Онуфреїв О.Є.</i> Увеїт при ювенільному ідіоматичному артриті. Аналіз захворювання в Україні	35
<i>Павленко Н. В.</i> Проблема взаємодії філософії і медицини	37
<i>Боярська Л. М.</i> Жорстоке поводження з дітьми – нагальна проблема суспільства	38
<i>Самойленко О. В., Йованович А. Д.</i> Медицина та філософія: єдність та розбіжності	42
<i>Сепетий Д. П.</i> Біоетика як сучасний етап розвитку медичної етики ...	44
<i>Сумченко С. В.</i> Філософські проблеми, породжені практичним використанням сучасних біотехнологій	47
<i>Омелянчук О. А.</i> Психотипи личности и акцентуации характера пациента	50

2. ПІДГОТОВКА СПЕЦІАЛІСТА В СУЧАСНОМУ СУСПІЛЬСТВІ

<i>Турган О.Д.</i> Мовна картина світу: комунікаційний аспект комплексної підготовки студентів-медиків	53
<i>Вещикова О. С.</i> Інтеграція медицини і педагогіки в підготовці майбутнього лікаря	60
<i>Спиця Н. В., Карабута А. Д.</i> Проблема емпатії у філософії та медицині	63
<i>Куліченко А. К.</i> Інноваційність в освітньому процесі закладів вищої медичної освіти	66
<i>Кизменко Р. І.</i> The Role of Tolerance and Social Skills for a Man in a Modern World	68
<i>Малиношевский Р.С., Панченко А.В., Тимошенко Г.В.</i> Проблемы коллегальности диагностической службы в медицине	71
<i>Марушко Ю.В., Бойко Н.С., Чабанович О.В., Гищак Т.В.</i> Дослідження навчальної мотивації студентів на педіатричній кафедрі НМУ імені О.О.Богомольця	72
<i>Мегрелишвілі М. О.</i> Деякі аспекти підготовки спеціаліста у сучасному суспільстві.....	73
<i>Поцулко О. А.</i> Системний підхід щодо формування переліку компетенцій медичних спеціалістів	75
<i>Сидоренко О. В.</i> Іспит як форма контролю комунікативних компетентностей: із досвіду роботи кафедри культурології та українознавства Запорізького державного медичного університету	78
<i>Федько О. Ю.</i> Роль комунікативної компетентності у становленні лікаря-спеціаліста	82

3. РОЗУМІННЯ РОЛІ, ЗНАЧЕННЯ, РІВНЯ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ТА ЦІННОСТІ ЛІКАРЯ СУЧАСНИМ СУСПІЛЬСТВОМ

<i>Кривенко В.І., Дудко О.В., Федорова О.П.</i> Комплексний підхід до лікування хворого з позицій кордоцентризму у практиці сучасного лікаря	85
<i>Латишева І. М.</i> Успішність молодого лікаря	89
<i>Мазур В.І., Плохушко В.В.</i> Психологічні та деонтологічні аспекти виховання майбутнього лікаря	90
<i>Непрядка І.В., Федорова О.П., Пахомова С.П., Качан І.С., Бородавко Л.І.</i> Компетентність лікаря щодо професійного здоров'я як компонент лікарської етики	92

<i>Плохушко В.В.</i> Врач. Интернет. Пациент. Этика и деонтология в социальной сети	94
<i>Сазанович Л. В.</i> Між довічною вдячністю та недовірою: медичний працівник у медійному просторі	95
<i>Фёдорова Е.П., Пахомова С.П., Непрядкина И.В., Качан И.С.</i> Взаимоотношения врач-пациент – залог эффективности лечения и профилактики заболеваний	96
<i>Шахбазова Айтен Ислам кизи.</i> Хороший лікар	100

4. ПРОБЛЕМА ПРОФЕСІЙНОГО ВИГОРАННЯ: «CONSUMOR ALIIS INSERVIENDO»

<i>Бушман В. С.</i> Актуальність проблеми «синдрому професійного вигорання» у лікарів	103
<i>Давидов П.Г.</i> Біоетичні принципи та психологічні технології у профілактиці деформації медичного працівника	105
<i>Дідик С.С.</i> Синдром професійного вигорання викладачів вищих навчальних закладів	109
<i>Ємець А. В.</i> Емоційне вигорання фахівців «Motus elit burnout»	112
<i>Жадько В.А., Бідзіля П.О.</i> Душевне «вигорання» викладача гуманітарних дисциплін	116
<i>Моисеева А. А.</i> Причини формування синдрому емоціонального вигорання	120
<i>Спиця Н.В., Сіліна Є.А., Пухир В.П.</i> Проблема професійного вигорання в житті медичного працівника	123
<i>Шевченко А. І.</i> Чинники розвитку синдрому професійного вигорання у лікарів-онкологів у період медичної реформи	126

5. ПРОБЛЕМА ТІЛЕСНОСТІ

<i>Ганошенко Ю.А.</i> «Далеко звідси залишив я своє давнє і недавнє тіло»: Поетична концептуалізація біополітичної теорії тілесності М. Фуко у творчості Е. Ткачишина-Дицького	129
<i>Гребенюк Т. В.</i> Мотив недуги в романі Паоло Джордано «Самотність простих чисел»	132
<i>Корнєєва О. М., Гайман О. А.</i> Вираження концепту «тілесність» у середньовічній арабській філософії	143
<i>Котлова Ю. В., Курочкіна Т. І.</i> Паліативна допомога новонародженим – безсилля чи гуманність сучасної медицини	145

<i>Самойленко О. В., Жданов С. І.</i> Суспільство ремісії як нова реальність	146
<i>Сорокіна О. С.</i> Соціальний аспект реклами лікарських засобів в українському інформаційному просторі	148
<i>Утюж І. Г., Кандибей В. К.</i> Трансцендентна психотерапія А. Лоуена (методологічні аспекти філософії медицини)	150
<i>Shkil L. L.</i> Modern Embodiment Transformation: Emancipation and Liberalisation of Female Sexuality as a Way to the Discovery of the Body ..	155
<i>Жадько В.А.</i> Людина як суб'єкт матеріально-тілесної та соціально-духовної безкінечності	158

6. ПРОБЛЕМА ЛІКАРЯ-ВИКЛАДАЧА – ЯКИЙ ПІДХІД ДО РОБОТИ ЗІ СТУДЕНТАМИ Є ОПТИМАЛЬНИМ?

<i>Оспанова Т. С., Трифонова Н. С.</i> Медик сучасний чи медик етичний? ..	176
<i>Зінич О.Л., Грінівецька Н.В.</i> Особливості, які необхідно ураховувати при викладанні анатомії людини для російськомовних та українськомовних іноземців	178
<i>Марушко Ю.В., Бойко Н.С., Чабанович О.В., Гищак Т.В.</i> Значення психолого-педагогічної компетентності у роботі з інтернами-педіатрами	180
<i>Нечепоренко А. Г.</i> Цілі медичної освіти в розвитку медичного професіоналізму	180
<i>Світлицький А. О., Чугін С. В.</i> Морально-етичні аспекти викладання анатомії людини з використанням трупного матеріалу ...	182
<i>Сидоренко О. М., Мельничук А. П.</i> Вік хірурга: коли вчасно зупинитися оперувати	183
<i>Якімова Н. Ю.</i> Основні аспекти науково-педагогічної діяльності викладача медичного ЗВО	184

ПРОБЛЕМА ВЗАЄМОДІЇ ФІЛОСОФІЇ І МЕДИЦИНИ

Павленко Н. В.

викладач кафедри суспільних дисциплін

Запорізького державного медичного університету

«З усіх наук, – писав Гіппократ, – найвеличнішими і шанованими мислю – філософію і медицину. Вони цілюще обробляють тіло і душу людини» [1, с. 53]. Як відомо, тісний зв'язок між філософією і медициною існував ще за часів Гіппократа і це не є дивним. Маючи спільний предмет пізнання, людину, вони постійно збагачують одна одну, структурують, сприяють взаємному розвитку і вдосконаленню.

Французький філософ М. Монтень, як і багато інших відомих філософів, вказував на необхідність зв'язку філософії і медицини. Він наголошував: "Душа, яка вмістила в собі філософію, не може не заразити своїм здоров'ям і тіло [4].

Та варто зазначити, що сучасній людині стає дедалі важче мислити світоглядно і методологічно. Одна з причин цього полягає в особливому ставленні до філософії, а саме, в нівелюванні її цінності та ігноруванні особливого, важливого місця філософії у процесі формування світоглядної позиції кожної людини, незалежно від роду її діяльності.

Тому проблема взаємодії філософії з іншими науками, особливо прикладними, є завжди актуальною і вивчається як з боку філософів, так і з боку фахівців певних наук. Сьогодні потребує звернути увагу на так звану практичну філософію.

Вивчаючи сучасні взаємини філософії і медицини, ми можемо спостерігати позитивістські тенденції. Проте, згідно з ідеями теоретиків з медицини, філософський аналіз повинен передбачати осмислення ролі медицини в суспільстві, засобів і методів медичного пізнання, сприяти самосвідомості і саморефлексії медицини. Завдяки цьому уможливорюється її існування в якості цілісного різнобічного наукового знання [3, с. 21].

Одним з найважливіших етапів в роботі кожного лікаря є перша взаємодія з пацієнтом, спілкування з ним для виявлення причин та передумов того чи іншого стану. Це потребує певних вмінь і знань з боку лікаря, а саме: спостережливості, креативності, навички комунікації, творчості, здатність брати на себе відповідальність і працювати в критичних умовах, вміння працювати в команді, управляти своїм часом, тощо. Звання «кваліфікований лікар» передбачає здатність узагальнювати і вміння бачити картину цілком. Важливе значення у формуванні цілісної світоглядної позиції майбутнього лікаря має вивчення у вищих медичних закладах гуманітарних (філософських) дисциплін, що сприяють здатності логічно і системно мислити. Та головним є не просто освоєння

філософських вчень, а вміння застосовувати філософські методи до аналізу конкретних природно-наукових і клінічних факторів практики [2]. Саме такий підхід до аналізу стану пацієнта дасть змогу правильно встановити діагноз і призначити відповідне лікування.

Важливо зазначити, що філософія покликана в якості допоміжної дисципліни, що скеровує процес вибудовування принципів світосприйняття та є основою створення світоглядної позиції. Для більш ефективного засвоєння філософії, а, зокрема, філософії медицини, здобувачами вищої медичної освіти важливим є викладання філософських дисциплін, пристосоване до медицини, з обов'язковим наведенням конкретних прикладів використання філософського знання на практиці. Викладаючи філософію медицини, варто наголошувати на плідному зв'язку філософії і медицини, наводячи приклади з практики відомих світил з медицини. Необхідно демонструвати, як і чому філософське осмислення світу може впливати на більш ефективне використання конкретного знання з певних прикладних дисциплін, в тому рахунку і з медицини. Таким чином, філософія медицини призначена саме допомагати майбутнім фахівцям з медицини в освоєнні профільних дисциплін і в застосуванні отриманого знання потім на практиці.

Література:

1. Гиппократ. Сочинения. Избранные книги. Том 1. – Москва: Государственное издательство биологической и медицинской литературы, 1936. – 736 с.
2. Димов В. М. Здоровье как социальная проблема / В. М. Димов // Социально-гуманитарные знания. – 1999. – № 6. – С. 171.
3. Коновалов В. В. Совсем другая медицина / В. В. Коновалов. – СПб., 2002. – С. 21–22.
4. Монтень М. О силе нашего воображения. – Москва: Голос, 1992. – 384 с.

ЖОРСТОКЕ ПОВОДЖЕННЯ З ДІТЬМИ – НАГАЛЬНА ПРОБЛЕМА СУСПІЛЬСТВА

*Боярська Л.М., к.мед.н., професор
завідувач кафедри дитячих хвороб,
Запорізький державний медичний університет*

Актуальність проблеми полягає в тому, що одним із показників духовного розвитку та соціальної зрілості суспільства є ставлення до дітей. Вкладаючи ресурси в дитинство, держава зміцнює майбутні продуктивні сили, забезпечує сталість економічного і духовного поступу. Тому суспільство, що зорієнтоване на високі загальнолюдські цінності, не може бути терпимим до проявів жорстокого поводження з дітьми,